

Otpad¹

Stvoreni i obrađeni otpad u 2019. godini

Tokom 2019. godine u Crnoj Gori, stvoreno je 1 276 244,6 t otpada, od čega 753 239,0 t ili 59,0% u sektorima Prerađivačke industrije, rudarstva i vađenja i ostale industrije. Od ukupne količine stvorenog otpada tokom 2019. godine, stvoreno je 328 711,6 t opasnog otpada ili 25,8%.

Posmatrano u odnosu na prethodnu godinu, bilježi se rast od 1,2% u odnosu na ukupnu stvorenu količinu; dok sektor Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo – bilježi pad od 7,3%; sektori Prerađivačke industrije, rudarstva i vađenja i ostale industrije – pad od 0,7%; Građevinarstvo – rast od 2,1%; sektori Uslužnih djelatnosti - rast od 14,4% i domaćinstva - rast od 1,7%.

U 2019. godini stvoreno je 340 822,6 t komunalnog otpada ili 5,6% više u odnosu na 2018. godinu. Komunalna preduzeća su sakupila 308 103,6 t što čini 95,5% ukupno sakupljenih količina. Stvoreni komunalni otpad po glavi stanovnika iznosio je 547,9 kg, što je za 5,6% više u odnosu na prethodnu godinu.

Ukupna količina obrađenog otpada sa izvozom u 2019. godini, iznosila je 1 169 592,7 t, što je 7,6% više u odnosu na prethodnu godinu. Od ukupno obrađene količine, 633 920,9 t je deponovano/odloženo ili 54,2%. Reciklirane količine otpada bilježe rast u odnosu na prethodnu godinu od 74,5%, zbog povećanog recikliranja građevinskog otpada.

Ukupna količina obrađenog komunalnog otpada sa izvozom, u 2019. godini iznosila je 324 080,3 t što je 8,6% više u odnosu na 2018. godinu. Od ukupno obrađene količine, 282 384,4 t ili 87,1% je deponovano/odloženo.

Tabela 1. Stvorene i obrađene količine otpada

tona

	2018	2019
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo (A)	14 844,5	13 764,6
Prerađivačka industrija, rudarstvo i vađenje i ostale industrije (B, C, D i E)	758 186,2	753 239,0
Građevinarstvo (F)	138 006,0	140 901,9
Uslužne djelatnosti (G - U)	95 767,0	109 585,2
Domaćinstva	254 356,0	258 753,9
Stvoreno - ukupno	1 261 159,7	1 276 244,6
od toga komunalni otpad	322 772,9	340 822,6
Obrada otpada u CG i izvoz - ukupno	1 087 372,1	1 169 592,7
od toga obrada komunalnog otpada u CG i izvoz, ukupno	298 551,3	324 080,3
Index obrada/stvoreni otpad	86,2	91,6

¹ Preračunati podaci za period 2011 – 2019. godine dostupni su na sledećem linku: [Podaci](#)

Tabela 2. Stvorene količine opasnog i neopasnog otpada

tona

	2018		2019	
	opasni	neopasni	opasni	neopasni
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo (A)	8,9	14 835,6	10,2	13 754,4
Prerađivačka industrija, rudarstvo i vađenje i ostale industrije (B, C, D i E)	336 749,2	421 437,0	326 002,9	427 236,1
Građevinarstvo (F)	127,9	137 878,1	75,9	140 826,0
Uslužne djelatnosti (G -U)	2 963,6	92 803,4	2 610,0	106 975,2
Domaćinstva	14,9	254 341,1	12,6	258 741,3
Stvoreno - ukupno	339 864,5	921 295,2	328 711,6	947 533,0

Tabela 3. Sakupljene i stvorene količine komunalnog otpada

tona

	2018	2019
Komunalni otpad sakupljen od strane javno komunalnih preduzeća	291 431,1	308 103,6
Komunalni otpad sakupljen od strane sakupljača otpada, otpad dovezen na deponije od strane fizičkih lica i direktno izvezen od izvornih proizvođača	12 025,7	14 464,3
Sakupljene količine komunalnog otpada - ukupno	303 456,8	322 567,9
Količine otpada od građana koji nijesu uključeni u sistem javnog odvoza komunalnog otpada	19 316,1	18 254,7
Ukupno	322 772,9	340 822,6

Tabela 4. Komunalni otpad po glavi stanovnika

	2018	2019
Procijenjeni broj stanovnika sredinom godine	622 227	622 028
Broj dana u toku godine	365	365
Ukupno sakupljene količine komunalnog otpada, t	303 456,8	322 567,9
Ukupno sakupljeni komunalni otpad po glavi stanovnika godišnje, kg	487,7	518,6
Ukupno sakupljeni komunalni otpad po glavi stanovnika po danu, u kilogramima	1,3	1,4
Ukupno stvorene količine komunalnog otpada, t	322 772,9	340 822,6
Ukupno stvoreni komunalni otpad po glavi stanovnika godišnje, kg	518,7	547,9
Ukupno stvoreni komunalni otpad po glavi stanovnika po danu, kg	1,4	1,5
Procenat pokrivenosti stanovništva uslugama odvoza komunalnog otpada	85,0	86,2

Tabela 5. Obradene količine otpada, po postupcima

tona

	2018	2019
Prerada otpada (R1-R11)	47 594,1	84 077,0
od čega recikliranje otpada (R2-R11)	46 970,5	81 980,7
Zbrinjavanje otpada (D1-D7, D10-D12)	981 467,0	984 049,1
od čega spaljivanje (D10)	0,8	0,6
od čega deponovanje na deponijama (D1)	618 658,8	633 920,9
Izvoz otpada	58 311,0	101 466,6
(R) + (D), ukupno	1 029 061,1	1 068 126,1
(R) + (D) + izvoz, ukupno	1 087 372,1	1 169 592,7

Tabela 6. Obrada komunalnog otpada

tona

	2018	2019
Prerada komunalnog otpada (R1-R11)	6 681,1	4 033,0
od čega recikliranje materijala (R2-R11)	6 676,3	4 031,5
Zbrinjavanje komunalnog otpada (D1-D7, D10-D12)	281 134,9	301 452,8
od čega deponovanje na deponijama (D1)	260 901,1	282 384,4
Izvoz	10 735,3	18 594,5
(R) + (D), ukupno	287 816,0	305 485,8
(R) + (D) + izvoz, ukupno	298 551,3	324 080,3

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Podaci o otpadu prikupljaju se kroz sljedeća istraživanja: Istraživanje o komunalnom otpadu, Istraživanje o sakupljanju i obradi otpada i Istraživanje o stvorenom otpadu. Podaci se prikupljaju izvještajnom metodom za Istraživanje o komunalnom otpadu i Istraživanje o sakupljanju i obradi otpada, dok se podaci Istraživanja o stvorenom otpadu prikupljaju se anketnom metodom.

Izvještajne jedinice za istraživanje o komunalnom otpadu su komunalna preduzeća kojima Sekretarijat za lokalnu upravu dodjeljuje dozvolu za obavljanje javne službe sakupljanja i odvoza komunalnog otpada. Za istraživanje o sakupljanju i obradi otpada izvještajne jedinice su preduzeća koja imaju dozvolu za sakupljanje, tretman i izvoz/uvoz otpada od Agencije za zaštitu prirode i životne sredine i preduzeća koja upravljaju deponijama.

Istraživanjem o stvorenom otpadu obuhvaćeni su svi poslovni subjekti sa 10 i više zaposlenih, čija je osnovna djelatnost definisana u sektorima B – Rudarstvo; C - Prerađivačka industrija; D - Snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija; E - Snabdijevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti; A – Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo; F – Građevinarstvo, G - Trgovina na veliko i trgovina na malo i popravka motornih vozila i motocikala - grana 45.2 Održavanje i popravka motornih vozila; M - Stručne, naučne i tehničke djelatnosti - oblast 75 Veterinarske djelatnosti; Q - Zdravstvena i socijalna zaštita - grupe: 86.10 Djelatnost bolnica, 86.21 Opšta medicinska praksa, 86.23 Stomatološka praksa i 86. 90 Ostala zdravstvena zaštita prema Klasifikaciji djelatnosti 2010.

Podaci o stvorenom otpadu obrađeni su uz primjenu statističkih metoda u cilju dobijanja veće pokrivenosti i međunarodne uporedivosti podataka. Podaci o stvorenim količinama otpada u uslužnim djelatnostima dobijaju se kompilacijom podataka iz različitih istraživanja: podataka o stvorenom otpadu u uslužnim djelatnostima (G - Trgovina na veliko i trgovina na malo i popravka motornih vozila i motocikala - grana 45.2 Održavanje i popravka motornih vozila; M - Stručne, naučne i tehničke djelatnosti - oblast 75 Veterinarske djelatnosti; Q - Zdravstvena i socijalna zaštita - grupe: 86.10 Djelatnost bolnica, 86.21 Opšta medicinska praksa, 86.23 Stomatološka praksa i 86. 90 Ostala zdravstvena zaštita) podataka o količinama otpada prikupljenih od izvornih proizvođača iz Istraživanja o sakupljanju i obradi otpada i podataka o količinama sakupljenog otpada u proizvodnim i uslužnim djelatnostima iz Istraživanja o komunalnom otpadu.

Otpad je svaka materija ili predmet koju je imalac odbacio, namjerava da odbaci ili je dužan da odbaci u skladu sa zakonom.

Neopasni otpad je otpad koji po sastavu i svojstvima nema neku od karakteristika opasnog otpada.

Opasni otpad je otpad koji sadrži elemente ili jedinjenja koja imaju jedno ili više od sljedećih opasnih svojstava: eksplozivnost, reaktivnost, zapaljivost, nadražljivost, štetnost, toksičnost, infektivnost, kancerogenost, korozivnost, mutagenost, teratogenost, ekotoksičnost, svojstvo nagrizanja i svojstvo otpuštanja otrovnih gasova hemijskom ili biološkom reakcijom i osjetljivost/razdražljivost, kao i otpad iz kojeg, nakon odlaganja, može nastati druga materija koja ima neko od opasnih svojstava.

Komunalni otpad je otpad nastao u domaćinstvima ili prilikom obavljanja djelatnosti koji je po svojstvima sličan otpadu nastalom u domaćinstvima.

Miješani komunalni otpad je otpad iz domaćinstva preostao nakon odvajanja pojedinih frakcija komunalnog otpada za koji je predviđena mogućnost selektivnog sakupljanja uključujući komunalnu otpadnu ambalažu.

Izvorni proizvođač otpada je svako lice čijom aktivnošću nastaje otpad.

Obrada otpada je postupak prerade i/ili zbrinjavanja otpada, uključujući pripremu prije prerade i/ili zbrinjavanja. Podatak o obradi otpada uključuje internu obradu otpada.

Izdaje Uprava za statistiku (MONSTAT)

81000 Podgorica, IV Proleterske br. 2, telefon (+382) 20 230-811, faks (+382) 20 230-814

Saopštenje pripremila:

Jelena APRCOVIĆ

contact@monstat.org
